

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๔/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพของบุคคล กรณีกล่าวอ้างว่า เรือ่นจำกลางบางขวางคุมขังเกินกว่าระยะเวลาตามหมายจำคุก และสำนักงานกองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม จ่ายเงินเยียวยาล่าช้า

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวาง

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๑๔๐/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้อง ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการส่วนทัณฑปฏิบัติ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง ผู้บังคับแดน ๑๗ ร่วมกัน ละเลย ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้อง และร่วมกันกักขังหน่วงเหนี่ยว ผู้ร้อง เนื่องจากในช่วงที่ผู้ร้องถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง ผู้ร้องตรวจพบว่า ผู้ถูกร้องคำนวณโทษของผู้ร้องผิดจากความเป็นจริง และคุมขังเกินกว่าหมายจำคุกตามคำพิพากษาของศาล จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ตรวจสอบการคำนวณโทษของผู้ร้อง แต่ผู้ถูกร้องกลับละเลย เพิกเฉย ละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ มิได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือแก้ไขให้แก่ผู้ร้อง จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องได้รับการปล่อยตัว และได้แจ้งผู้ถูกร้องว่า คุมขังผู้ร้องเกินกว่าหมายจำคุกเป็นเวลา ๒ เดือน ๖ วัน แต่ผู้ถูกร้องแจ้งว่า “ผู้ร้องคำนวณผิด มีเจตนาใส่ร้ายเรือนจำ” และปฏิเสธคำขอของผู้ร้อง ให้ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ในความครอบครองของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องจึงได้ยื่นหนังสือต่อสำนักงานกองทุนยุติธรรม เพื่อขอความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยกล่าวอ้างว่า สำนักงานกองทุนยุติธรรมได้มีมติว่า ผู้ร้องถูกคุมขังเกินกว่าหมายจำคุก

/การที่ ...

การที่ผู้ถูกร้องคำนวณวันต้องโทษของผู้ร้องคลาดเคลื่อนทำให้ผู้ร้องต้องถูกจำคุกถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเกินกว่าโทษที่จะได้รับถึง ๒ เดือน ๖ วัน เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตามที่ถูกผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพของบุคคล ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๓.๑ สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงปลัดกระทรวง [REDACTED]

๓.๒ หนังสือเวียนจำกลางบางขวาง ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมเอกสารประกอบ

๓.๔ บันทึกการประสานงานทางโทรศัพท์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

๔.๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๔ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

๕. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ ดังนี้

๕.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

๕.๑.๑ ข้อเท็จจริงจากหนังสือร้องเรียนของผู้ร้อง

๑) ผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังถูกจำคุกตามคำพิพากษา ๒ คดี

๑.๑) คดีที่ ๑ เป็นคดีระหว่างพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ กับ ██████████ ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน (รวมผู้ร้องด้วย) จำเลย ในความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา และกั๊ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ศาลจังหวัดมีนบุรีพิพากษาให้จำคุก ๒๐ ปี นับแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ คดีถึงที่สุดแล้ว ตามคดีหมายเลขแดงที่ ██████████ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ร้องได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ ๓ ครั้ง เหลือกำหนดโทษ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๔ วัน

๑.๒) คดีที่ ๒ เป็นคดีระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร โจทก์ กับ ██████████ (ผู้ร้อง) จำเลย ในความผิดฐานฉ้อโกง ศาลจังหวัดสมุทรสาครพิพากษาให้จำคุก ๑ ปี ๖ เดือน ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ ๓ ครั้ง เหลือกำหนดโทษ ๒ เดือน ๘ วัน นับแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด ตามคดีหมายเลขแดงที่ ██████████ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

๒) ผู้ร้องเห็นว่า คดีที่ ๑ ผู้ร้องถูกจำคุกตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ และครบกำหนดในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ส่วนคดีที่ ๒ ศาลให้จำคุก ๒ เดือน ๘ วัน นับแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แต่เนื่องจากคดีที่ ๒ ผู้ร้องอ้างว่าถูกจำคุกมาแล้ว ๑ เดือน ๑๕ วัน ดังนั้น ผู้ร้องจะต้องถูกจำคุกอีกเพียง ๒๓ วัน นับแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔

๓) ผู้ถูกร้องคำนวณวันต้องโทษให้แก่ผู้ร้องคลาดเคลื่อนทำให้ผู้ร้องถูกจำคุกถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเกินกว่าโทษที่ต้องได้รับถึง ๒ เดือน ๖ วัน ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

๕.๑.๒ ข้อเท็จจริงจากการประสานงานทางโทรศัพท์

เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการสนทนากับผู้ร้องทางโทรศัพท์หมายเลข ๐๙-๔๓๔๓-XXXX ว่า ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องขอรับเงินเยียวยาจากกองทุนยุติธรรมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้รับอนุมัติเงินช่วยเหลือเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ และได้ทำสัญญารับเงินกับสำนักงานกองทุนยุติธรรมเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ โดยได้รับหนังสือลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ แจ้งผลการโอนเงินเยียวยาของสำนักงานกองทุนยุติธรรม ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า การจ่ายเงินของสำนักงานกองทุนยุติธรรมมีความล่าช้า ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายและขาดประโยชน์จากการใช้เงิน จึงขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบในประเด็นความล่าช้าในการจ่ายเงิנדังกล่าวด้วย

๕.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ สรุปได้ ดังนี้

๑) ผู้ร้องถูกศาลพิพากษาจำคุก ๒ คดี คดีที่ ๑ ความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา และกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] กำหนดโทษ ๒๐ ปี โดยเริ่มนับวันลงโทษตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยหลังจากได้ลดโทษตามที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ทำให้ผู้ร้องพ้นโทษในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สำหรับคดีที่ ๒ ความผิดฐานฉ้อโกง คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] เริ่มนับวันลงโทษตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยหลังจากมีการลดโทษ ผู้ร้องจะพ้นโทษในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๒) ผู้ถูกร้องปล่อยตัวผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เนื่องจากคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] มีปัญหาในการคำนวณการได้รับพระราชทานอภัยโทษ เพราะมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๓ ระบุไว้เช่นเดียวกันว่า

“มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ นักโทษเด็ดขาดดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษในความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองหรือวรรคสาม มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๙ และมาตรา ๓๔๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา”

โดยที่หมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดของผู้ร้องในคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] มีฐานความผิดตามมาตรา ๓๔๓ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุให้เรือนจำกลางบางขวาง

/ไม่ให้ผู้ร้อง...

ไม่ให้ผู้ร้องได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๑๓ (๕) จนกระทั่งเรือนจำได้รับสำเนาคำพิพากษา
เจ้าหน้าที่จึงตรวจสอบและนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษแห่งเรือนจำกลาง
บางขวางพิจารณา

๓) ต่อมา คณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษฯ มีมติเป็นเอกฉันท์
ให้ลดโทษผู้ร้อง ตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๘ (๒) ลดโทษ ๑ ใน ๓
พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาตรา ๘ (๒) ลดโทษ ๑ ใน ๓ และพระราชกฤษฎีกา
พระราชทานอภัยโทษในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาตรา ๘ (๒)
ลดโทษ ๑ ใน ๓ ในคราวเดียวกันมีผลทำให้ผู้ร้องพ้นโทษ

๕.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๓.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ชี้แจงตามหนังสือ ที่ ██████████
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕ สรุปได้ดังนี้

๑) ผู้ร้องยื่นคำขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรม กรณีการช่วยเหลือ
ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน
๒๕๖๔ ตามคำขอเลขที่ ██████████ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการช่วยเหลือ
ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมีมติว่า การคุมขังผู้ร้องเกินกำหนดระยะเวลาเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
และให้เยียวยาความเสียหายเป็นเงินค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกิจการงาน
ได้ตามปกติ และค่าทดแทนการถูกคุมขัง

๒) คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมได้อนุมัติเงินให้แก่ผู้ร้อง โดยมีหนังสือ
ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ แจ้งผู้ร้องทราบ ดังนี้

๒.๑) ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกิจการงาน
ได้ตามปกติ จำนวน ๒๓,๘๓๒ บาท

๒.๒) ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จำนวน ๓๖,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๙,๘๓๒ บาท^๑

/๓) ผู้ร้อง ...

^๑ ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือ
ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙ (๒) และข้อ ๑๐ (๒) (๓) และ (๕) ประกอบประกาศคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์
เงื่อนไข และอัตราค่าให้ความช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑ (๖)

๓) ผู้ร้องทำสัญญารับเงินช่วยเหลือกองทุนยุติธรรมดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ ณ สำนักงานกองทุนยุติธรรม ซึ่งต่อมาได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ แจ้งการโอนเงินให้ผู้ร้องเรียบร้อยแล้ว

๕.๓.๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้มีหนังสือ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรม เรื่อง [REDACTED] กรณีผู้ร้องได้ร้องเรียน เรื่อง การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนให้แก่ผู้ร้องล่าช้า สรุปได้ดังนี้

๑) ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยเรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ สรุปว่า การพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือของผู้ร้อง กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น การเบิกจ่ายเงินกองทุนยุติธรรมต้องมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียด เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินเป็นไปด้วยความถูกต้อง กับทั้งเพื่อมิให้กระทบต่อสำนักงานกองทุนยุติธรรมและผู้ขอรับความช่วยเหลือ จากกรณีการเบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้ขอรับความช่วยเหลือ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนยุติธรรมจึงมีความจำเป็นต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงอย่างถี่ถ้วน และไม่อาจละเว้นการตรวจสอบในกรณีดังกล่าวได้

๒) ด้วยเหตุและข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า การให้ความช่วยเหลือแต่ละคำขออาจมีระยะเวลาดำเนินการที่แตกต่างกันด้วยเหตุและปัจจัยที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี ประกอบกับในปัจจุบันมีผู้ขอรับความช่วยเหลือในแต่ละภารกิจเป็นจำนวนมาก กรณีคำขอรับความช่วยเหลือของผู้ร้อง จึงถือว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอน และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนนี้ตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีคุ้มครองผู้ร้องเกินกว่าระยะเวลาตามหมายจำคุกหรือไม่ และสำนักงานกองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม จ่ายเงินเยียวยาผู้ร้องล่าช้าหรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘^๒ ซึ่งได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ในชีวิต...

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

ในชีวิตและร่างกายของบุคคลไว้ การจับและคุมขังบุคคลย่อมจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการ อันโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ อีกทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ ทางการเมือง ข้อ ๒ วรรค ๓ ก^๓ รวมทั้งข้อ ๙ วรรค ๑ และวรรค ๕^๔ ได้ให้การคุ้มครองกรณีที่บุคคลใด หากถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการควบคุมตัว แม้ว่าการละเมิดนั้นจะเกิดจากบุคคลผู้ปฏิบัติการ ตามหน้าที่ ก็มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนและการเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจัง

๖.๒ กรณีตามคำร้อง เห็นว่า ผู้ร้องถูกศาลพิพากษาจำคุก ๒ คดี คดีที่ ๑ ศาลจังหวัดมีนบุรี พิพากษาจำคุก ๒๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ๓ ครั้ง เหลือ กำหนดโทษ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๔ วัน ครบกำหนดในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และคดีที่ ๒ ศาลจังหวัด สมุทรสาครพิพากษาจำคุก ๑ ปี ๖ เดือน นับแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ๓ ครั้ง เหลือกำหนดโทษ ๒ เดือน ๘ วัน

หลังจากได้ลดโทษตามที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษแล้วทั้งสองคดี ผู้ร้องจะพ้นโทษ ในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ แต่ผู้ถูกร้องปล่อยตัวผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเกินกว่ากำหนด ๗๑ วัน โดยอ้างว่า คดีที่ ๑ มีปัญหาในการคำนวณการได้รับพระราชทานอภัยโทษ เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับ โทษเกินกว่าที่จะต้องได้รับตามกฎหมาย

๖.๓ การคำนวณระยะเวลาคุมขังที่ผิดพลาดดังกล่าวเป็นเหตุบกพร่องของผู้ถูกร้อง ซึ่งควรที่จะดำเนินการด้วยความรอบคอบ เพราะการคุมขังหรือควบคุมตัวบุคคล เป็นการกระทำเพื่อ จำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามกฎหมาย เมื่อพ้นจากระยะเวลาตามกฎหมายแล้วย่อมไม่อาจ จำกัดสิทธิและเสรีภาพเช่นนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการช่วยเหลือผู้ถูกละเมิด สิทธิมนุษยชนที่สรุปว่า การคุมขังผู้ร้องเกินระยะเวลาที่กำหนดเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

/ด้วยเหตุผล...

การจับและคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่ กฎหมายกำหนด

^๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๒ วรรค ๓. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะ

ก. ประกันว่า บุคคลใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของตนซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้ถูกละเมิดต้องได้รับการเยียวยา อย่างเป็นผลจริงจัง โดยไม่ต้องคำนึงว่าการละเมิดนั้นจะถูกกระทำโดยบุคคลผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่

^๔ ข้อ ๙

๑. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดย อำนาจใจมิได้ บุคคลจะถูกตรึงเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

๕. บุคคลที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีการกระทำหรือการละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือ แก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องและกรมราชทัณฑ์เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๖.๔ สำหรับกรณีที่สำนักงานกองทุนยุติธรรมจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ร้องล่าช้าทำให้ ผู้ร้องได้รับความเสียหายและขาดประโยชน์จากการใช้เงินนั้น เห็นว่า

๑) ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือถึงสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานกองทุนยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานให้ความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรมสำหรับกรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการคุมขัง เกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยผู้ร้องประสงค์ขอรับความช่วยเหลือเป็นค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางร่างกายและจิตใจ และค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงาน ได้ตามปกติ ตามคำขอเลขที่ ██████████ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๒) ต่อมา คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมได้อนุมัติเงินกองทุนยุติธรรม เป็นค่า ขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ และค่าทดแทนการถูกคุมขัง รวมทั้งสิ้น ๕๙,๘๓๒ บาท เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕ และผู้ร้องได้รับเงินแล้วในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ ช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยในประเด็น การพิจารณาเงินเยียวยาล่าช้านี้เป็นที่ยุติแล้วว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการไปตามกระบวนการ ขั้นตอน และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อย่างเหมาะสมแล้ว ตามคำวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ██████████ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ และยุติเรื่อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๖) และมาตรา ๓๗ วรรคสอง^๕

๓) ดังนั้น เมื่อผู้ร้องได้รับการช่วยเหลือจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ประกอบกับ ผู้ร้องได้ร้องเรียนเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนล่าช้าต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งได้มีคำวินิจฉัยเป็นที่ยุติแล้ว จึงเป็นกรณีตาม

/พระราชบัญญัติ...

^๕ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ไว้พิจารณา

๑) ๑) ๑)

๑) ๑) ๑)

(๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว

๑) ๑) ๑)

๑) ๑) ๑)

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ (๓) และ (๕) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง^๖ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง

๗. มาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อกรมราชทัณฑ์และเรือนจำกลางบางขวาง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖ ดังนี้

๗.๑ ให้กรมราชทัณฑ์สั่งการไปยังเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศให้เข้มงวดและรอบคอบต่อการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการจำคุก การคำนวณวันต้องโทษ และวันพ้นโทษของผู้ต้องขังมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะนี้อีก

๗.๒ ให้เรือนจำกลางบางขวางดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของความผิดพลาดในการคำนวณวันลดโทษ และดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจเพื่อป้องกันเหตุในลักษณะเดียวกันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้

๘. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ จึงมีมติว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๗ ของรายงานนี้ต่อกรมราชทัณฑ์และเรือนจำกลางบางขวาง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติ

/ประกอบ...

^๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้คณะกรรมการรับเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ไว้พิจารณา

๑) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่

๑) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจที่จะขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

๒) เรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว

๓) เรื่องที่มีความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

๓) เรื่องที่มีความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

๔) เรื่องที่มีความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

๔) เรื่องที่มีความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบ
มาตรา ๓๖ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ส่วนกรณีที่สำนักงานกองทุนยุติธรรมจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยา
ผู้ร้องล่าช้านั้น เป็นเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำวินิจฉัยเป็นที่ยุติแล้ว จึงเป็นกรณีตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ (๔) และ (๕)
ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางปรีดา คงแป้น	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

